

Eduskunnan vastaus EV 49/2026 vp – HE 11/2026 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta (HE 11/2026 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Liikenne- ja viestintävaliokunta (LiVM 5/2026 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy toimenpiteisiin alemman promillerajan säätämiseksi uusille kuljettajille.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

ajokorttilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ajokorttilain (386/2011) 25 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 938/2018,
muutetaan 6 §:n 3 momentin 3 kohta, 26 §:n 1 momentti, 32 §:n 1 momentti, 35 §:n 2 momentti, 37 §:n 1 ja 2 momentti, 53 §, 54 §:n 2 momentti, 65 §:n 2 momentti, 93 §, 95 §:n otsikko ja 1 momentti sekä 97 §,

sellaisina kuin niistä ovat 26 §:n 1 momentti, 35 §:n 2 momentti, 37 §:n 1 ja 2 momentti ja 97 § laissa 938/2018, 32 §:n 1 momentti laissa 15/2019, 53 § laeissa 938/2018 ja / , 54 §:n 2 momentti laissa 387/2018, 65 §:n 2 momentti laissa 70/2015, 93 § laeissa 999/2016, 734/2018 ja 465/2025 sekä 95 §:n otsikko ja 1 momentti laissa 1510/2019, sekä

lisätään lakiin uusi 5 a §, 6 §:n 3 momenttiin, sellaisena kuin sen ruotsinkielinen sanamuoto on osaksi laissa 1081/2012 ja suomenkielinen sanamuoto osaksi laissa 563/2020, uusi 4 kohta sekä lakiin uusi 51 a ja 54 a § seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 49/2026 vp

5 a §

Alaikäisen kuljettajan B-luokan ajo-oikeus

Alle 18-vuotiaan B-luokan ajo-oikeus ei ole voimassa kello 00 ja 05 välisenä aikana. Rangaistus kulkuneuvon kuljettamisesta oikeudetta säädetään rikoslain (39/1889) 23 luvun 10 §:ssä.

6 §

Ajo-oikeus

Lisäksi ajo-oikeutta koskevat seuraavat rajoitukset:

3) ajo-oikeutta C- tai D-luokan ajoneuvon kuljettamiseen muissa kuin 5 §:n 4 momentissa tarkoitetuissa ajoissa ei ole ennen kuin säädetyt ikävaatimukset muuten täyttyvät;

4) ajo-oikeutta B-luokan ajoneuvon kuljettamiseen 5 a §:ssä tarkoitettuna ajankohtana ei ole ennen kuin 5 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetty vähimmäisikävaatimus täyttyy.

26 §

Ajokortin luovuttaminen

Ajokortti toimitetaan hakijalle postitse. Jos postitse toimittaminen ei hakijalla ennestään olevan ajokortin viranomaisen haltuun saamiseksi tai muusta asiakirjaturvallisuuteen tai tässä laissa säädettyyn tehtävään liittyvästä syystä ole mahdollista, ajokortin luovuttaa Liikenne- ja viestintävirasto. Jos postitse toimitettavan ajokortin saajalla on ennestään ajokortti, hänen on tuhottava se postilähetyksen mukana saapuvan ohjeistuksen mukaisesti. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttien postitse toimittamisen esteistä, postittamisessa noudatettavasta menettelystä ja muista postittamisen vaatimuksista.

32 §

Ajokortin ja muun luvan tai todistuksen mukana pitämis- ja esittämisvelvollisuus

Ajokortti, väliaikainen ajokortti, tilapäinen ajokortti, kansainvälinen ajokortti, opetuslupa, moottoripyörän harjoituslupa, muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu mopon ajolupa, liikenneopettajalupa, opetusharjoittelulupa, 97 §:ssä tarkoitettu ikäpoikkeuslupa ja kuljettajantutkintotodistus on pidettävä ajettaessa mukana ja vaadittaessa esitettävä poliisimiehelle taikka muulle liikenteen valvontaan liittyvässä virkatehtävässä toimivalle tulli- ja rajavartiomiehelle. Opetuslupa, moottoripyörän harjoituslupa, ikäpoikkeuslupa ja liikenneopettajalupa saadaan esittää myös sähköisesti.

Eduskunnan vastaus EV 49/2026 vp

35 §

Ryhmän 1 ajokorttia koskevat koulutusvaatimukset

Auton B-luokan ajokorttia suorittavan on ennen kuljettajantutkintoa saatava koulutus, jolla lisätään valmiuksia vaikeissa olosuhteissa ajamisessa ja tuetaan muutenkin sääntöjä noudattavan turvallisen ja vastuullisen ajotavan omaksumista. Koulutuksessa on erityisesti vahvistettava valmiuksia tunnistaa ja välttää liikenteen vaaratilanteita ja tekijöitä, jotka kuljettajan ajokykyä heikentämällä voivat lisätä onnettomuusriskiä. Koulutukseen on sisällytettävä opetusta riskien tunnistamisesta ja liikennetilanteista, jotka liittyvät kuljettajan riskikäyttäytymiseen, sekä pimeällä ja liukkaalla ajamiseen liittyvistä erityispiirteistä. Liukkaalla ajamisen ajo-opetus voidaan toteuttaa myös järjestettyinä ajamisen näyttöinä ja harjoituksina, jolloin ne on toteutettava ajoharjoitteluradalla tai muulla vastaavalla alueella, jota ei käytetä yleiseen liikenteeseen. Koulutuksen kesto on kaksitoista tuntia ja siihen on sisällytettävä teoriaopetusta ja ajo-opetusta. Ajo-opetuksesta enintään puolet voidaan antaa simulaattorilla.

37 §

Uuden kuljettajan ajokieltoon määräämiseen liittyvä koulutus ja ajokortin palauttaminen ajokiellon jälkeen

Jos kuljettaja määrätään AM-, T- tai B-ajokorttiluokan ensimmäisen ajo-oikeuden saamista seuraavan kahden vuoden aikana tehdyistä liikennerikoksista tai toistuvista liikennerikkomuksista ajokieltoon taikka väliaikaiseen ajokieltoon, ajokortin palauttamisen edellytyksenä ajokiellon päättymisen jälkeen on, että hän on saanut riskikäyttäytymistä ja sen vaikutuksia liikenneturvallisuuteen käsittelevän lisäkoulutuksen. Säännöstä sovelletaan myös moottoripyörän ajo-oikeuden haltijaan, jolla ei ole auton ajo-oikeutta, kahden vuoden ajan moottoripyörän ensimmäisen ajo-oikeuden saamisesta. Jos tässä momentissa tarkoitettut seuranta-ajat ovat päällekkäiset tai seuraavat toista keskeytyksettä, seuranta-aikoja pidetään yhtenä seurantajaksona.

Ajokortin palauttamisen edellytyksenä 1 momentissa tarkoitettun ajokiellon ja väliaikaisen ajokiellon jälkeen on, että ajokieltoon määrätty esittää todistuksen mainitussa momentissa tarkoitettun koulutuksen saamisesta. Koulutus on suoritettava jokaisen mainitussa momentissa tarkoitettun ajokieltoon tai väliaikaiseen ajokieltoon määräämisen jälkeen. Koulutusta ei tarvitse suorittaa eikä todistusta esittää, jos ajo-oikeuden haltijan tekemäksi epäillyn rikoksen tai rikkomuksen takia määrätty väliaikainen ajokielto on päätetty poliisin toimesta 72 §:n 5 momentin mukaisesti.

Eduskunnan vastaus EV 49/2026 vp

4 luku

Kuljettajaopetus

51 a §

Alaikäisen kuljettajan tunnus

B-luokan ajo-oikeutta edellyttävän ajoneuvon alle 18-vuotiaan kuljettajan on merkittävä ajoneuvo sen takaosaan näkyvälle paikalle kiinnitettävällä tunnuksella.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tunnuksen koosta ja ulkoasusta.

53 §

Kuljettajantutkinnon rakenne ja toteuttaminen

Kuljettajantutkintoon sisältyy teoriakoe ja ajokoe. Ajokokeeseen voi sisältyä erillinen käsittelykoe. Mopon ajokorttia suoritettaessa ajokokeeseen sisältyy pelkästään käsittelykoe. T-luokassa suoritetaan vain teoriakoe. Tutkinnossa, joka suoritetaan moottoripyörän ajokorttiluokan korottamiseksi 35 §:n 4 momentissa tarkoitetussa tapauksessa tai 7 §:n 5 momentissa tarkoitetun B-luokan ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeuden saamiseksi, suoritetaan vain ajokoe. Kuljettajantutkintoon sisältyvään kokeeseen osallistuvan on osoitettava henkilöllisyytensä ennen kokeen alkamista ja tarvittaessa myös kokeen aikana.

Ajokokeen suorittamisen edellytyksenä on, että ajokortin luokkaa ja AM-luokassa ajoneuvon luokkaa vastaava teoriakoe on suoritettu. Teoriakoe suoritetaan Liikenne- ja viestintäviraston aineistoa käyttäen ilman apuvälineitä tai muistiinpanoja. Teoriakoetta suoritettaessa koetilaan saa viedä ainoastaan terveydentilan tai uskonnollisen vakaumuksen edellyttämät välttämättömät tavarat, välineet ja asusteet.

Ajokokeessa käytettävän ajoneuvon on täytettävä tutkinnon luokkaa vastaavat vaatimukset ja siinä on tarvittaessa oltava ajokokeen vastaanottajaa varten ajoneuvon käyttöjarruun vaikuttava poljin. Tutkinnon suorittajan on hankittava käytettäväksi ajokokeessa tarvittava ajoneuvo. Ajokokeen aikana hänet katsotaan kuljettajaksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään ajokokeen kestosta sekä ajokokeen vastaanottamisesta ja poikkeuksista poljinvaatimukseen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä teoriakokeesta, tutkintoajoneuvoista ja muista kuljettajantutkinnon vaatimuksista. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä teoriakokeiden, ajokokeiden ja käsittelykokeiden sisällöstä ja käytännön toteutuksesta.

54 §

Kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytykset

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua ajokorttilupaa ei vaadita eikä toistaiseksi voimassa oleva ajokielto tai väliaikainen ajokielto ole esteenä tutkinnon suorittamiselle, jos tutkintoon tulevalla on poliisin määräys uuden ajokokeen suorittamiseksi. Jos henkilö on määrätty

Eduskunnan vastaus EV 49/2026 vp

toistaiseksi ajokieltoon sillä perusteella, että hän ei enää täytä ajokorttiluvan terveysvaatimuksia, ajokielto ei myöskään ole esteenä tutkintoon pääsulle ajo-oikeuden palauttamiseksi, jos esitettävän lääkärinlausunnon mukaan lääkäri sitä edellyttää tai suosittelee.

54 a §

Vilppi kuljettajantutkinnon teoriakokeessa

Edellä 53 §:ssä tarkoitetussa kuljettajantutkinnon teoriakokeessa tehdyksi vilpiksi katsotaan apuvälineiden tai muistiinpanojen käyttäminen kokeen aikana, kokeen suorittaminen toisen puolelta, vastausten antaminen toiselle tai pyytäminen toiselta kokeen aikana sekä kokeen taikka sen osien kopiointi tai tallentaminen millä tahansa tavalla sekä muu epärehellinen teko tai laiminlyönti, jonka tarkoituksena on antaa väärä kuva omasta tai toisen osaamisesta. Vilpiksi katsotaan myös tällaisen teon yritys tai sen valmistelu.

Jos teoriakokeeseen osallistuva henkilö toimii vilpillisesti, kuljettajantutkinnon vastaanottajan on keskeytettävä kyseisen henkilön koe ja hylättävä koesuoritus. Kuljettajantutkinnon vastaanottajan on tehtävä ilmoitus havaitusta vilpistä ja sen johdosta tehdyistä toimenpiteistä Liikenne- ja viestintävirastolle. Jos vilppi havaitaan koesuorituksen jälkeen, koesuorituksen hylkää Liikenne- ja viestintävirasto.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa kuuden kuukauden mittaisen määräaikaisen kiellon osallistua kokeeseen henkilölle, joka on syyllistynyt vilppiin kuljettajantutkinnon teoriakokeessa. Määräaika lasketaan siitä päivästä, jolloin vilpilliseksi katsottava toiminta on todettu. Liikenne- ja viestintäviraston päätös määräaikaisesta kiellosta on täytäntöönpanokelpoinen, vaikka päätös ei olisi saanut lainvoimaa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vilpin estämiseksi tarvittavista käytännön toimenpiteistä ennen koetilanteen alkua ja sen aikana.

65 §

Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella

Auton ajo-oikeuden haltija on kuitenkin 1 momentista poiketen määrättävä ajokieltoon, jos hän auton ensimmäisen ajo-oikeuden saamista seuraavan kahden vuoden aikana syyllistyy kolmesti kahden vuoden tai kahdesti yhden vuoden sisällä 1 momentissa tarkoitettuun tekoon. Sama koskee myös moottoripyörän ajo-oikeuden haltijaa, jolla ei ole auton ajo-oikeutta, kahden vuoden ajan moottoripyörän ajo-oikeuden alkamisesta.

93 §

Ajokorttirikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikko

1) 16 §:ssä tarkoitettua ajokorttiin tai ajokorttilupaan liitettyä ehtoa tai rajoitusta,

Eduskunnan vastaus EV 49/2026 vp

- 2) 75 §:n säännöstä ajokortin luovuttamisvelvollisuudesta tai
3) 33 §:n säännöstä ajoneuvon luovuttamisesta toisen kuljettavaksi,
on tuomittava *ajokorttirikkomuksesta* sakkoon.
Ajoneuvon kuljettajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo:
1) 32 §:ssä säädettyä velvollisuutta pitää asiakirja ajettaessa mukanaan, voidaan määrätä 40 euron liikennevirhemaksu;
2) 51 a §:ssä säädettyä velvollisuutta alaikäisen kuljettajan ajoneuvon merkitsemisestä, voidaan määrätä 100 euron liikennevirhemaksu.
Liikennevirhemaksun määräämisestä ja tiedoksiannosta säädetään tieliikennelaisissa. Liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

95 §

Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tässä laissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan antamaan päätökseen ja Liikenne- ja viestintäviraston 54 a §:n nojalla antamaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaisissa (434/2003).

97 §

Ikäpoikkeuslupa

Edellä 5 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetystä poiketen vähimmäisikä ajokortin saamiseksi B-luokassa on 17 vuotta, jos Liikenne- ja viestintävirasto on harkinnan perusteella erityisistä syistä myöntänyt poikkeusluvan B-luokan ajokortin suorittamiseksi (*ikäpoikkeuslupa*). Ikäpoikkeuslupaa voi hakea aikaisintaan neljä kuukautta ennen kuin ajokorttia hakeva täyttää 17 vuotta.

Ikäpoikkeusluvan myöntäminen edellyttää, että

- 1) lupaa hakee huoltaja alaikäiselle huollettavalleen;
- 2) huoltaja vakuuttaa, että huollettavan säännöllinen kulkemistarve vähintään neljä kertaa viikossa ylittää yhteen suuntaan kävellen seitsemän kilometrin matkan eikä joukkoliikennedyhteys ole käytettävissä matkan kulkemiseksi tai yhdensuuntainen matka joukkoliikenteellä kestää vähintään yhden tunnin ja 30 minuuttia;
- 3) hakemukseen on liitetty alaikäisen huollettavan kulkemistarpeen osoittamiseksi jokin seuraavista:
 - a) koulutuksen järjestäjän läsnäolotodistus alaikäisen huollettavan toisen asteen opinnoista;
 - b) koulutuksen järjestäjän todistus alaikäisen huollettavan ammatilliseen koulutukseen sisältyvästä työpaikalla järjestettävästä koulutuksesta;
 - c) alaikäisen huollettavan työsopimus vähintään kahden kuukauden määräaikaisesta tai toistaiseksi voimassa olevasta työsuhteesta;
 - d) lajiliiton todistus alaikäisen huollettavan tavoitteellisesta harjoittelusta;

Eduskunnan vastaus EV 49/2026 vp

e) koulutuksen järjestäjän todistus alaikäisen huollettavan taiteen perusopintoihin osallistumisesta;

f) lääkärintodistus alaikäisen huollettavan terveydentilasta, jos terveydelliset syyt hankaloittavat tai estävät hänen kulkemistaan;

4) alaikäinen huollettava on vähintään 16 vuoden ja 9 kuukauden ikäinen; ja

5) alaikäinen huollettava ei ole eikä ole ollut ajokiellossa tai väliaikaisessa ajokiellossa.

Edellä 2 momentin 5 kohdasta poiketen ikäpoikkeuslupa voidaan myöntää, jos väliaikainen ajokiello on päätetty poliisin toimesta 72 §:n 5 momentin mukaisesti lukuun ottamatta tapauksia, joissa on määrätty ehdollinen ajokiello.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Tämän lain 35 §:n 2 momentti ja 51 a § tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä lokakuuta 2026.

Mitä 5 a §:ssä säädetään rajoituksesta alaikäisen kuljettajan B-luokan ajo-oikeuteen, koskee myös henkilöitä, jotka ovat tämän lain voimaan tullessa 17-vuotiaita ja saaneet B-luokan ajo-oikeuden ennen tämän lain voimaantuloa:

1) Liikenne- ja viestintäviraston myöntämän poikkeusluvan nojalla; tai

2) sillä perusteella, että he opiskelevat ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa, johon sisältyy kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuden suorittaminen.

Mitä 51 a §:n 1 momentissa säädetään alaikäisen kuljettaman ajoneuvon merkitsemisestä, koskee myös tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettuja henkilöitä, jotka ovat 51 a §:n voimaan tullessa 17-vuotiaita ja saaneet B-luokan ajo-oikeuden ennen 51 a §:n voimaantuloa.

Ennen tämän lain voimaantuloa vireillä olleisiin poikkeuslupahakemuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 97 §:ää.

Muutoksenhaussa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 97 §:n nojalla annettuun poikkeuslupapäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 5.5.2026

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri